

Kujataamiu

Nutaaq

Uk./Årg. 37 nr. 14

25. juli 2024

www.kujataamiu.gl • mail: kujataamiu@gmail.com

Ass./Foto: Gert Hansen

Angalanissavit tullia
Nunatta Angalatitsiviani
inniminneruk

- Suliffeqarittut inniminninermi attavissaq:
erhverv@greenland-travel.gl
- Nammineq akilgassaappat attavissaq:
booking@greenland-travel.gl

Bestil din næste rejse
hos Greenland Travel

- Erhvervsrejser:
erhverv@greenland-travel.gl
- Personlige rejser:
booking@greenland-travel.gl

Tlf.: 70 11 07 • www.greenland-travel.gl

STARK

SYDGRØNLANDS FØRENDE TRÆLAST

Kilaapq Aqqutaa 8 962, 3920 Qaqortoq

Telefon 38 37 30

Åbningstider:

Mandag-fredag 7.00-17.00

Lørdag 8.00-13.00

E-mail: oec.qaqortoq@stark.gl

Permagreen Grønland A/S

- Tømrerarbejde
- Glarmester
- Låseservice
- Malerarbejde
- Transport
- VVS-arbejde

Tlf. 64 20 94 - Mobil 52 96 57

e-mail: qaqortoq@permagreen.gl

Mestervej B-1328 • 3920 Qaqortoq

tusass

Brugseni app-i atorlugu iluanaarutissarpassuit

Divi Plussi-t katersukkatit takukkit pisinermullu
uppernarsaatitit malinnaavigalugit.

Kæmpe fordele med Brugseni app'en

Se din opsparede Divi Plussi og
hold styr på dine kvitteringer.

www.brugseni.gl/app

Naalakkersuisut: Kujataani takornarialerisut ikiorneqaliivipput

Sikorsuit pissutigalugit aningaasanik annaasaqartut ikiorserneqarnissaat naalakkersuisunit sulissutigineqarpoq. Maanna aaqqiisoqanngippat sulisunik angerlartit-sisariaqalernissaq takornarialerisut aarleqqutigaat.

Kujataani sikorsuit ukioq manna ingasavipput namminer-sorlutillu inuussutissarsiutilippassuit aningaasarsiornerannut kinguneqarpoq.

Pingaartumik takornarialerinemik suliallit eqqugaapput. Taakkumi sapaatit-akunnerini makkunani qaammatinilu aningaasarsiornerpaasarluarput. Sikorsuilli pissutigalugit takornariartaassuit Kujataanut tikissinnaanngimmata takornarialerisut aningaasarsiorsinnaajunaarput.

Takornarialerinermermi suliallit arlallit naalakkersuisunut ikior-siissutinik noqqaasut KNR-ip allaaserereerpaa.

Ikiorneqalertupallakkusunnerallu inuutissarsiornermut naa-lakkersuisup Naaja Nathanielsenip (IA) tusaavaa.

- Pisinnaasarput tamaat aaqqiissuteqapallanniarsarivugut,

nukinginnartormi nalunngilarput, taanna oqarpoq.

Kujataani takornarialerisut kisimik eqqugaanatik allat inuussutissarsiortut aamma ilungersunartorsiortut, Naaja Nathanielsen oqarpoq.

Pisorli immikkuullaripput, inatsimmillu tassunga tunngasu-mik maanna peqanngimmat suliffeqarfiit ilungersunartor-siortut Namminersorlutik Oqartussanit imaaliallaannarluni ikiorsiissutinik tunineqarsinnaanngillat.

- Aningaasanik unioqqutitsinata tunniussinissatsinnut peri-arfissaqanngilagut. Taamaaliuinnaraluaruttalu inatsimmik unioqqutitsissaagut, Naaja Nathanielsen oqarpoq.

Inatsisinut tunngasut inissinnissaasa tungaanut Kujataani bankit allallu aningaasaliisimasut suliffeqarfinnut aningaa-sarsiorsinnaanngikkallartunut ikiuussinnaapput. Soorlu pisut aaqqinnissaasa tungaanut aningaasanik atukkanik aki-lersuinissamik kinguartitsinnaanissaq assersuutigalugu.

Nutaq
kujataamiu
Naqiterisoq / Udgives af:
Q-offset

Box 378 • 3920 Qaqortoq

Mob. 49 44 60

e-mail: kujataamiu@gmail.com

www.kujataamiu.gl

Akisussaalluni aaqqissuisoq / Ansvarshavende redaktør:
Ib Benjaminsen

Ilioqqarneqarnera naqiterneqarneralu / Tryk og layout:
Q-offset v/Ib Benjaminsen

Tunniussiffissaq kingulleq:
Sidste frist for indlevering:

29. august 2024

Normu tulleg saqqummissaaq:
Næste nummer udkommer:

5. september 2024

Greenland Sagalandsimeersoq Pitsi Høegh taama kissaateqarluni oqareer-poq.

- Aningaasarpassuarnik bankimut akilersuivugut, aasaq mannaluk akiliisarnit kinguartinneqarsinnaappata iluaqutaassaaq, taanna KNR-imut oqar-poq.

Utaqqikatattut paasisinnaagai
Naak Kujataani sikorsuit ukiup aallar-tilaarnanili ilungersunartorsiortitsi-galuartut, taamaattoq ajornartorsiutit takkuttussat ilisimareerneqarsinna-angitsut, Naaja Nathanielsen isumaqarpoq.

Pisut ilungersunarsigaluttuinnarnarat inuussutissarsiortut naalakkersuisoqarfimmut sapaatip-akunnerata siuliani aat-saat saaffiginnissutigisimagaat naalakkersuisoq oqarpoq.

- Saaffigineqarsimatsiaannarlunga qanoq ajornartorsiortoq-artiginera paasinipara. Sulinerput namminersorluni inuus-sutissarsiuteqartut arriigisinnavaat. Paasisinnaavaralu.

Peqqissaarlutali piniarnerput aamma paasisinnaassagaat neriuppunga, taanna oqarpoq.

Namminersorlutilli inuussutissarsiortut erinitsalluinnarput. Erngelunimi ikorsiisoqapallassasoq Pitsi Høegh neriup-poq.

- Naammaginangilluinnarpoq. Inuit akissarsiassaasat uani eqqartorpagut, ikorsiissutissallu utaqqisinnegarpata immaqa angerlaannartitsisariaqalissaagut, taanna oqarpoq.

Inatsissaaq sapaatit-akunneri pingasut sisamalluunniit qaangiuppata piariissangatikkaat
Sikorsuit pissutigalugit aningaasat qanoq amerlatigisut annaasaqaataasimanersut misissorneqaleruttortoq inuutis-sarsiornermut naalakkersuisoqarfik sapaatip-akunnerata aal-lartinnerani tusagassiorfinnut allagaqarpoq.

Taamaaliortoqareerpallu kikkut qanorlu ikiorneqassanersut naalakkersuisoq siunnersuuteqassaaq.

MAANNA AVIISEERARPUT SUKKULLUUNNIIT TAKUSINNAANGORPAT

NU ER VORES TILBUDSAVIS ALTID LIGE VED HÅNDEN

DEWALT
SLAGBOREMASKINE
DCD805P2T-QW.
(Best. nr. 2360721)

1.895,-

FLÜGGER
2-1 WOOD TEX
3 liter.
(Best. nr. 9755124)

350,-

PROBUILDER
KOMPRESSOR
6 liter tank, 1200 watt.
(Best. nr. 2258387)

1.299,-

HELLY HANSEN WORKWEAR
ZIP HÆTTETRØJE
Farve: Sort eller navy
(Best. nr. 2044885)

399,-

MASCOT
FUNKTIONSBUKSER
Farve: sort eller mosgrøn.
(Best. nr. 2212542)

699,-

QR-KODE
SCANNER LUGU
AVISI UANI TAKUUK
IMALUUNNIIT
STARK.GL-IMI
KODI OP ÅBEN OG SE TILBUDSANDEN
HVER ELLER PÅ STARK

BESØG OS PÅ FACEBOOK
STARKKALAALLITUNUAAT

Medlem af CSR Greenland

STARK Ilulissat
STARK Aasiaat
STARK Sisimiut
STARK Tasilaq
STARK Nuuk
STARK Qaqortoq

STARK

STARK Qaqortoq

Box 339 • 3920 Qaqortoq
Tlf. 38 37 30

Affaldshåndteringen m.m.

af Rainer Permien

Lukningen af Nuuk Imeq A/S er en fejldisposition, som netop i sin tid blev etableret for introducere og udbygge et retur- og pantsystem for genbrugsflasker i byerne og bosteder, netop for formindske affaldsmængden og eliminere brugte og henkastede flasker i byerne, bosteder og naturen.

Det blev til et veludbygget retursystem med en god fremtid for hele Grønland, som vores ansvarlige minister åbenbart ikke mener kan forenes med frigivelsen af lignende produkter til Grønland og det næsten etableret ESANI-projekt!

Ved årsskiftet blev frigivet indførelsen for alverdens forskellige læske- samt alkoholberigede drikkevarer til Grønland i både dåser og flasker, behæftet med returpant og tilmed et tilsagn om billigere produkter, men resultatet af frigivelsen blev en prisstigning af produkterne og et dyrt retursystem for butikkerne. Desuden bliver brugte bortkastede dåser og flasker igen synlig i bybilledet, var dette meningen?

Det er en åben hemmelighed og gentagende kendsgerning, at offentlige midler "formøbles" uden hensyntagen til følgerne for virksomheden og samfundet, bare for tilfredsstille en politikers uigennemtænkt ide! I tidens løb blev anvendt flere millioner af borgernes penge til fantasi-projekter uden konsekvenser for arkitekten bag projekterne, men midlerne er opbrugt eller forsvunden!

Flere aviser har berettet om frås og grådighed i den politiske verden, igen uden konsekvenser for personerne, alle beskytter og holder hånden over hinanden! Skal vi, som borgerne, stå i horisonten og være tilskuere af personernes skatte og valte af samfundets økonomiske midler, endda uden et retslig eller politisk efterspil af personens handle-måde?

Kommune Kujalleq har indgået en økonomisk kostbar aftale med ESANI, som bliver endnu dyrere end forventet! Uden at kende alle detaljer i aftalen, synes Kommune Kujalleq' deltagelse i projektet for en politisk uansvarlig fejldisponering med store økonomiske belastninger og eventuelle konsekvenser for kommunens aldeles trængte økonomi i de kommende år.

Vores lille kommune, sammenlignet med andre deltagende kommuner i ESANI-projektet, er kun en lille med-spiller, hvor stigende investeringer afkræves af alle deltagende kommuner.

Er det ikke en uansvarlig disponering af økonomiske midler af kommunalbestyrelsen i Kommune Kujalleq?

Kommunen har stadig et ansvar for affaldshåndteringen internt i kommunen, hvor ESANI har indgået en forpligtelse for afhentning af affaldet i byer og bosteder. Hvor er besparelsen i projektet?

Der burde været foretaget en grundig sondering af affaldshåndteringen med en deltagende og faglig rådgivende ekspertise på området, hvorved en miljøvenlig løsning sikkert kunne findes til gavn for hele Kommune Kujalleq, inden en endelig og bindende politiske beslutning bliver vedtaget med ESANI!

Derved kunne tænkes, at introducere bedre og mere økonomiske løsninger i Kommune Kujalleq, ved at etablere et kombineret samarbejde med kun et formål, at styrke udviklingen for selvforsyningen i Grønland og samtidigt løse problemet for specifikke affaldsprodukter.

Uvidenhed, passivitet og ignorering af nogle fagområder med nemme kortsigtede løsninger kan blive en dyr lære-streg for vores lille kommune!

Et deponi af affaldet i bostederne i vintermåneder er ikke en holdbar helhedsløsning, men endnu en hovsaløsning udklækket af kommunens politiske passivitet! Vores tekniske forvaltning bør vise et væsentlig mere værdigt engagement og optræden som en faglig kompetent medspiller, med hensyn til beskyttelse af miljøet og affaldshåndtering i Sydgrønland, hvor der kan findes brugbare løsningsmodeller, også i de arktiske områder!

De skal "kun" implementeres og tilpasses det grønlandske samfund, men dette kræver indsigt og faglig ekspertise på affalds- og miljøområdet, som vores forvaltning åbenbart ikke er i besiddelse af for at yde eller disponere over i Sydgrønland!

Hvor er deres faglig kompetente indsigt på området? Dåserne, plastikflasker, og andet affald til genbrug, skal indsamles og sendes ude af Grønland, hvor alt andet affald skal indsamles og leveres til hhv. Nuuk og Sisimiut.

Historien fortæller ikke meget om strategien for genbrug af diverse plastikprodukter, sammensat af forskellige kemiske kombinationer, og andre genbrugelige affaldsprodukter, samt for en voksende mængde affald i fremtiden og eventuelle yderligere økonomiske forpligtelser for kommunen.

ESANI's kostbare løsningsmodel kan ikke anvendes hele året i Grønland og jeg stiller mig meget tvivlende, om strukturen i opbygningen af denne landsdækkende virksomhed er en forsvarlig og brugbar løsning for helårige affaldshåndteringer i hele Grønland. Bliver det ikke en øko-

nomisk narresut for nogen af deltagerne, men ikke for ophavsmændene og arkitekter bag projektet?

Kommune Kujalleq er ikke i besiddelse af en skraldebil i Qaqortoq ej heller en slamsuger, så vi vender bare tilbage til fortiden og måden med at håndtere problemet på; velkommen til de glæde 60-erne og 70-erne! Opgaven er overført til anden side, hvor affaldet bliver afhentet og kørt i åben bil igennem byen til deponiet!

Ligeledes kan slamtankens indhold næppe tømmes over i en mindre container, der efterfølgende tømmes direkte ud i havet!

Er dette en ansvarlig og miljørigtig håndtering af disse aktiviteter og er måden godkendt, som næppe kan kaldes for forsvarlig, af respektive forvaltning? Denne oldnordiske håndtering burde give dybe panderynker for enhver ansvarsfuld og miljøansvarlig forvaltning i året 2024, men åbenbart ikke for vores tekniske forvaltning!

Hvorfor ikke træde i karakter og tage skridtet helt ud ved at anvende mere brugbare og miljørigtige løsninger når nu muligheden byder sig, men i stedet falde for gentagne kompromiser for en præsterende opgave, som senere viser sig for ikke at være holdbart og / eller bliver væsentlig dyre? Er tiden ikke snart moden for implementere brugbare løsninger i Sydgrønland, også for at beskytte og værne om både naturen og havmiljøet vi alle nyder godt af?

Esmar Bergstrøm
Grønlandsbankenimi sullitaaq
Kunde i Grønlandsbanken

Nutarsaaneq

“ Illorput nutarterillugu suliaritinnikuuarput, illup iluani silaannarmut minnerunngitsumillu kiassarnermut akiliisarnitsinnut tamanna sunniuteqartorujussuuvoq.

GrønlandsBANKEN-ip nutarsaaneq taarsigassarsiarititaanik aamma qaammammut akiliutigut appasitsinneqarsinnaapput.

Vi har fået renoveret vores bolig, og det har hjulpet meget på indeklimaet og ikke mindst varmeregningen.

GrønlandsBANKENS miljølån gør også, at vores månedlige ydelse kan holdes lav.

GrønlandsBANKEN

www.banken.gl 701234

Kujataani kultisiorfiup ammaqq-innissaa maanna qanilliallappoq

Nalunami kultisiorinissamik pilersaarutip avatangiisinut sunniutigisinnaasaanik nalilersuineq (ASN) aamma Inuiaqatigiinni pijuartussamik iluaqutaasumik sunniutissamik naliliineq (IPISN), Naalakkersuisut 2024-mi sisamanngornermi juunip 27-ani akuersissutigaat.

Naaja H. Nathanielsen, Inuussutissarsiornermut, Niuerner-
mut, Aatsitassanut, Inatsisit Atuutsinneqarnerannut Naligiis-
sitaanermullu Naalakkersuisoq ima oqarpoq:

"Kujataani inuussutissarsiutitigut ineriartortitsiner-
mi pingaarutilimmik killiffik anguneqarpoq. Piiaanissamut, matu-
sinissamullu pilersaarutissaq kiisalu suleqatigiinnissamik
isumaqatigiissutissap isumaqatiginninniutigineqarnissaa
suliassaalerput. Taakkununnngali sinaakkutissaq, ASN-imik
aamma IPISN-imik akuersissuteqarnikkut maanna inissip-
poq. Kommuni qanimut suleqatigalugu oqaloqatigiinnerup
ingerlateqqinnissaa qilanaaraara."

Kalistat Lund, Nunalerinermut, Imminut Pilersornermut,
Nukissiutitut Avatangiisinullu Naalakkersuisoq ima oqar-
poq:

"Nalunami kultisiorinissamik pilersaarummut ASN-imik
aamma IPISN-imik akuersissuteqarnikkut, Kujataa pingaa-
rutilimmik ineriartorfiulertoq. Suliap ingerlateqqinnissaani
avatangiisinik illersuinissamik, pijuartitsisussamillu ineri-
artortitsinissamik ukkassiinnarnissarput pingaaruteqarpoq.
Kalaallit Nunaanni pinngortitigut pingaartitat kinguaariit
tulliitut pigiinnarsinnaaniassagatsigit, aningaasatigut ineri-
artortitsinerup pijuartitsinissamut, avatangiisinillu eqqar-
saatiginninnermut oqimaaqatigiississallugit akisussaaffiga-
rput."

ASN aamma IPISN suuppat?

Pilersaarutip naatsorsuutigisamik avatangiisinut, pinngorti-
tamut, silap pissusianullu sunniutissaanik (avatangiisinut
sunniutissaanik), avatangiisinullu sunniutissat killilersima-
arneqarnissaannut ingerlatseqatigiiffiup pilersaarutaannik
(aaqqiinissaannik) allaaserinninnissaa kiisalu pilersaarutis-
satut siunnersuutigineqartumut akuersissutissanut piuma-

saqatissanik aalajangersaanissamut oqartussat paasissutis-
sanik pisariaqartunik tamanik tunineqarnissaat, avatangiisi-
nut sunniutigisinnaasaanik nalilersuiner-
mi (ASN) ilaatigut siunertaavoq.

Inuiaqatigiinni pijuartussamik iluaqutaasumik sunniutissa-
nik naliliiner-
mi (IPISN), pilersaarutissatut siunnersuutigi-
neqartumut akuersissutissanut piumasaqaatissanik aalaja-
ngersaanissamut oqartussat paasissutissanik pisariaqartunik
tamanik tunineqarnissaat siunertaralugu, inuiaqatigiinni pis-
sutsinut piusunut pilersaarutip sunniutissaa nalilissallugu
ilaatigut siunertaavoq. Namminersorlutik Oqartussat, Kom-
mune Kujallip aamma Nalunaq A/S-ip akornanni suleqati-
ginnissamik isumaqatigiissutissap isumaqatiginninniutigi-
neqarnissaanut IPISN-ip tunngavissii-
nissaa aamma siuner-
taavoq.

Ingerlatseqatigiiffik pii-
aaffimmik aallartisitsigani ASN
aamma IPISN Naalakkersuisunit akuersiteqqaassavai.
Naliliinerit taakku malitsigisaanik akuersissutissanut sina-
akkutissiissapput.

Tamanut tusarniaaneq

ASN-imut aamma IPISN-imut allaqqitassiat, Nalunaq A/S-
ip 2023-mi decembarimi Naalakkersuisunut nassiuppaat.
Allaqqitassiat taakku 2024-mi januaari-
p tallimaanit, marsip
aallaqqaataata tungaanut tamanut tusarniutigineqarput.

Tusarniaanermi, januaari-
p 29-anit februaari-
p aallaqqaataata
tungaanut, tusarniaanermut atatillugu Kujataani tamanut
ammassumik ataatsimiisitsisoqarpoq.

Tusarniaanermi ataatsimiinnerni ilaatigut tullittut peqataapput:

Nalunaq A/S-imit sinniisut

Borgmesteri Stine Egede

Inuussutissarsiornermut, Niuerner-
mut, Aatsitassanut,

Inatsisit Atuutsinneqarnerannut Naligiis-
sitaanermullu

Naalakkersuisoq, Naaja H. Nathanielsen

Nunalerinermut, Imminut Pilersornermut, Nukissiutitut

Avatangiisinullu Naalakkersuisoq, Kalistat Lund

Tusarniaanermi ataatsimiinnerit, tusarniaanermilu akissutigineqartut tunuliaqutaralugit, ingerlatseqatigiiffiup ASN aamma IPISN nutarterpaat. Taassuma saniatigut tusarniaanermi akissutigineqartut katersorlugit, tusarniaanermilu apeqqutigineqartut oqaaseqarfigneqartullu akissuteqarfigalugit tusarniaanermi nalunaarusiat suliarineqarput.

Tusarniaanerup naaneraniilli atortussanik nutartikkanik Nalunaq A/S ataavartumik nassitsisarpoq. Atortussat inaarutaasut ingerlatseqatigiiffiup 2024-mi juunimi Naalakkersuisunut nassiuppai.

Tullertut pisussaq

Ingerlatseqatigiiffik piialersinnaatinnani ingerlatseqatigiiffiup piiaanissamut pilersaarutissani, matusinissamullu pilersaarutissani Naalakkersuisunit akuersiteqqaartussaavai.

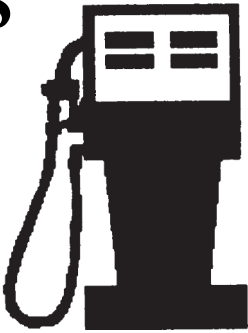
Pilersaarutit taakku inissippata, ingerlatseqatigiiffiup ingerlatassat tamaasa immikkut qinnuteqaatigisinnaassavai, ass. Sumiiffimmi akuersissuteqarfiusumi ingerlatsisoqalereersoq najukkami innuttaasut takusinnaassavaat. Qanga pilersaarutaareersoq aallartinniarneqarmat tammaarsimaffissami atugassarititaasut, qaartartuusivissaq il.il. pilersinneqareerput.

Taamaakkaluartoq ingerlatassat taakku akuersissutaagallaannartumik akuersissuteqarput. Aatsaat piiaanissamut pilersaarut akuersissutigisaaq pigineqalerpat, ataavartumik akuersissutit pigineqarsinnaalissapput, ingerlatassallu siammasinnerulersinnaassallutik.

Piiaasinnaanermut akuersissut naapertorlugu, Nalunami kultisiorneq kingusinnerpaamik 2026-mi januaarip aallaqqaataani aallartinneqaqqissimassaaq.

Inuiaqatigiinni piujuartitsinissamik isumaqatigiissutissaq pillugu susasaqartut pingasut akornanni isumaqatiginninni arnerit, 2024-p ukiassariartulernerani/ukiaani aallartinneqassapput. Inuiaqatigiinni piujuartitsinissamik isumaqatigiissutissaq (aamma IBA-mik taaneqartartoq) ingerlatseqatigiiffiup, Kommuni Kujalliup aamma Namminersorlutik Oqartussat akornanni isumaqatigiissutigineqassaaq. IBA-mik isumaqatiginninni arnerit IPISN-imik, tamanullu ammasumik tusarniaanermut atatillugu IPISN-imut tusarniaanermi akissutigineqartunik aallaaveqarput.

Piiaasinnaanermut akuersissut naapertorlugu, isumaqatigiissutissaq kingusinnerpaamik 2024-mi decembarip 31-aninissereersimassaaq.

OLIECOMPAGNIET ApS

Telefon 64 21 80 • Mail: ph@olie.gl

Åbningstider

Mandag - Fredag	08.00 - 17.00
Lørdag	08.00 - 13.00
Søndag	08.00 - 12.00

Derefter betjening via automat

Udbringning sker i alle hverdage mellem 08.00 - 17.00
Bestilling til udbringning samme dag skal ske inden kl. 14.00

PALBY-mi niivertoq

Udskældt lovforslag er igen i høring

Frem til 16. juli får turismeerhvervet og andre med interesse for erhvervet mulighed for endnu engang at give deres mening til kende. For efter massiv kritik, har Naalakkersuisut lavet ændringer i lovforslaget til en ny turismelov.

Naalakkersuisut bebuder, at høringssvarene er ved at blive indarbejdet i lovforslaget.

- Bidragene i høringsperioden har medført konkrete ændringer i lovforslaget, blandt andet en tydeliggørelse af rammerne af autorisationsordningen og i kravene til lokalt baseret ejerskab, lyder det fra Naalakkersuisut.

Skal behandles under efterårssamlingen

Da Naalakkersuisut tager parternes tilkendegivelser alvorligt er det besluttet at sende det nu ændrede forslag i supplerende høring.

Høringsperioden bliver fra den 2. juli til og med 16. juli, således at forslaget fremsættes til efterårssamlingen 2024.

- Det er første gang, der etableres en lovramme om turismen, og derfor er det vigtigt at få den korrekt fra starten. Der er afholdt cirka 20 møder med de parter, der kender branchen bedst, ud over høringsperioden, som også gav værdifulde bidrag, udtaler Naaja H. Nathanielsen og fortsætter:

- Formålet med loven har ikke ændret sig. Det er fortsat Naalakkersuisuts målsætning, at loven skal styrke lokal tilstedeværelse og vækst i erhvervet og sikre en balanceret udvikling, så vi som samfund ikke væltes bagover af turismen, men kan få gavn af den. Jeg håber, at branchen, trods højsæsonen, vil afsætte tid til at gennemlæse det reviderede lovforslag også, lyder det fra Naalakkersuisut for erhverv, handel, råstoffer, justitsområdet og ligestilling, Naaja H. Nathanielsen (IA).

Kendte negative effekter

Naalakkersuisut fastholder således, at der skal ske en gennemgribende "oprydning" hos landets turismeaktører. De lokale aktører, der har fast tilknytning til Grønland, skal fremmes mens udefrakommende aktører får en besked, der ikke kan forstås som andet end: "flyt til Grønland eller bliv ude."

Kortsigtet kan det ifølge Naalakkersuisut forventes, at aktører, der opererer i dag, kan blive nødt til at pakke sammen og forlade Grønlands turismebranche, fordi de ikke kan indfri kravene om blandt andet tilknytningsforhold.

Når de investeringsivrige og pengestærke aktører er sorteret fra i erhvervet, så vurderes det, at forslaget vil have langsigtede positive økonomiske konsekvenser for erhvervslivet i forhold til turismevirksomhed i Grønland.

- Samtidig forventes lovforslaget at føre til, at der sker lokal forankring af turismeerhvervet i højere grad, hvorved der med en vis usikkerhed sker en styrkelse af den lokale arbejdskraft, lyder det fra Naalakkersuisut, og følgende negative følgevirkninger er fremhævet af Naalakkersuisut: Forslaget vurderes at have negative økonomiske konsekvenser for de erhvervsdrivende, der ansøger om licens til udøvelse af turismevirksomhed i Grønland samt modtager en sådan licens, idet de erhvervsdrivende skal betale gebyr i forbindelse med sagsbehandling og anden myndighedsbehandling efter inatsisartutloven, herunder i forbindelse med eventuel tilvejebringelse og meddelelse af efterspurgte oplysninger.

Derudover kan der forventes at være mulige negative økonomiske konsekvenser for de erhvervsdrivende, der i dag udbyder turistaktiviteter, men får et afslag på en ansøgning om licens til udøvelse af turismevirksomhed i Grønland.

Det vil f.eks. kunne indebære, at en erhvervsdrivende er nødsaget til at sælge sin virksomhed eller på anden vis leve op til kravene i loven, herunder f.eks. de deri fastsatte krav om tilknytning til Grønland.

Lovforslaget kan endvidere indebære, at der vil være internationale aktører på turismeområdet, der trækker sig ud af eller undlader at foretage investeringer i Grønland, da de ikke kan leve op til de fastsatte krav i loven.

Det vil kunne indebære negative konsekvenser for turisterhvervet og udviklingen deraf, da der derved kan gå investeringer, arbejdskraft og ekspertise tabt.

Dette bl.a. i form af en øget omsætning inden for turismeerhvervet i Grønland, herunder som følge af, at der fastsættes en række krav til sikkerheden for turistaktiviteter og sker offentliggørelse af, hvilke turistaktører der har en licens, hvorved der skabes en bedre ensretning blandt turistaktørerne over for de turister, der besøger Grønland.

Disse negative konsekvenser er forsøgt nedbragt ved bl.a. at fastholde en overgangsperiode for eksisterende erhvervsdrivende på turismeområdet i Grønland.

Undtagelsesregler og bemyndigelser til Naalakkersuisut
Aktører skal have licenser til at kunne tage del i turismeerhvervet. Dertil er der også konsekvenser for erhvervslivet, da de skal regne med at skulle betale gebyrer i forbindelse med sagsbehandlingen af deres ansøgninger.

- Den negative administrative konsekvens for erhvervslivet er forsøgt nedbragt gennem undtagelser for dele af turismeerhvervet, ligesom der er indsat en bagatelgrænse for, hvornår en erhvervsdrivende skal ansøge om en licens for at udøve turistvirksomhed.

- Der vil desuden kunne være negative økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet forbundet med eventuelle regler, der måtte blive udstedt i medfør af bemyndigelsesbestemmelsen om zoneinddeling m.v. for erhvervsmæssig virksomhed. Dog vil reglerne også kunne medføre positive konsekvenser for dele af erhvervslivet, såsom hvalfangere, idet reglerne vil kunne tage højde for at varetage deres interesser i forbindelse med f.eks. zoneinddeling.

Naalakkersuisut lægger op til, at der indføres en bemyndigelsesbestemmelse, hvor Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere regler om, at erhvervsmæssig virksomhed kun kan finde sted på nærmere bestemte områder, i nærmere fastlagte perioder eller under overholdelse af særlige vilkår.

Bemyndigelsen skal ligeledes give Naalakkersuisut adgang til at fastsætte nærmere regler om adgangen til færden og ophold inden for sådanne områder.

Kujataani Asaasoq ApS Sydgrønlands Rengøring ApS

Postboks 527, 3920 Qaqortoq

Email: sydel3920@gmail.com • Mobil 49 31 32

**asaqqissaarnek, Sullissilluarnek
- Nuannisarnek Ipiitsoq**

**Proffessionel Rengøring, God Service
- En Ren Fornøjelse**

Icelandair Kujataani takornariaqarnermik ineriartortitsinis-samut pingaaruteqartoq

Timmisartortitseqatigiiffik nunap immikkoortuani tamaani takornarialerisunut arlalinnut angalasimavoq. - Icelandairimut akisussaaffimmik angisuumik tunnius-saqarpugut, takornarialerinerimi pisortaq oqarpoq.

Ukiualuit qaangiuppata Kujataani mittarfik nutaaq ammarpat, Icelandair nunanit allaneersunit kisimiilluni toqqaan-nartumik timmisartuussisassaaq.

Icelandair taamaalilluni Kujataani takornariaqarnermik ineriartortitsinerimi qitiusumik pingaarutilimmik suliaqartus-sanngussaaq, sumiiffiullu nittarsaanneqarnera nukittorsarni-arlugu timmisartuutileqatigiiffiup tuniniaasartuisa ilisima-saminnik attaveqaatiminnillu ineriartortitsinissaat pisariaq-arluinnarpoq. Taama oqaluttuarpoq Innovation South Greenlandimi (ISG) takornarialerinermilu pisortaq Sarah Woodall.

ISG Visit Greenland peqatigalugu FAM-imik taaguutilim-mik qanittukkut angalatitsivoq, tassani Icelandairimi tuni-niaasut tallimat Islandimiullu assiliisartup ataatsip Kujataa angalaffigaat. Tassani takornarialerisut 18-it sumiiffinni assigiinngitsuni arfineq-marlunni takornariartitsinermik misigisassanik takutitsipput. Angalanerup Kujataani piuju-artitsisumik takornariartitsinermik ineriartortitsilluni tikik-kuminassuseq, najukkami pigiliussat, ukiup ilaani pisartu-nik ineriartortitsineq, neqeroorutigineqartunillu ineriartortit-sineq nunanullu allanut ussassaarineq tapersersorneqassal-lutik, takornarialerinerimut pisortaq oqarpoq.

Najukkami takornarialerisut malunnaateqarluarput. Ukiut tallimat-arinillit matuma siornatigut Kujataani takornaria-lerisut ilisimaneqartut marluinnaagaluarput pingasuinnaaga-luarlutilluunniit. Maannakkut ilisimasakka naapertorlugit Kujataani angallassisartut 60-ingajaat malunnaateqarluartut ilisimaneqarluartullu tamaaniipput, Sarah Woodall oqarpoq.

Kujataa takornariarfissatut

FAM-imi angalanek takornarialerisunut suleqatigisanullu aaqqissuussineruvoq, tamatumani takornariartitsisartut tiki-tassanut angalasarlutik, angalanerminni unnuisarfinni unnu-isarlutik, takornariallu angalanerattut misigisaqartarlutik.

‘Icelandairip tuniniaasartuisa ilisimasatik nutaat atorlugit Kujataa takornariarfissatut namminnek nittarsaassinerminni nittarsaatissavaat, takornariartitsisartunullu allanut inner-suussutigissallugu.

Icelandairip angalatitsisuisa Kujataani inuit, inoroorsarneq, angalatitsisut pinngortitlarlu alutornartoq pillugit misigisatik atorlugit Amerikap Avannaani, Europap Kujataani, Skan-dinaviami, Hollandimi Asiamilu angallallutik suleqatiminnut maanna ussassaarutigisinnaavaat.

- Timmisartuutileqatigiiffik nunatta nunani tamalaani takor-nariartinneqarnissaanut siuttuusutut akisussaaffimmik annertuumik Icelandairimut tunniussivugut, nunani allani angalatitsisartunut suleqatiminnut Kujataa takornariarfissa-tut ilisaritissinnaaqullugu, Sarah Woodall oqarpoq.

Nuummi, Ilulissani Qaqortumilu mittarfiit nutaat 2024-mi, 2025-mi 2026-milu atorneqalissapput.

Air Greenlandip Nuummit-Narsarsuarmut aqutikkut ima-luunniit siunissami Nuummit -Qaqortumut angallassisin-naanera soqutaanngitsutut isiginngilarput.

Tamakku tamarmik pisariaqarput Kujataaniillu, Kujataanut Kujataanilu angallannermi iluaqutaassallutik, Sarah Woodall oqarpoq.

”Ilippanaateqarluartoq”

Icelandairip Visit Greenlandilu nittarsaassinerimi suleqati-giinnertik siorna nutarterpaat, Icelandairillu timmisartuussi-sarneri aqutigalugit Kalaallit Nunaat takornariarfissatut

nittarsaanniarlugu ineriartortinniarlugulu. Ukiuni marlunni nittarsaassinermi suleqatigiinnermi ilaatigut FAM-imi angalanerit aqutugalugit soqutiginnilersitsiniaaneq pingaarnertut sammineqarpoq.

Icelandairip Europami Amerikamilu Avannarlarmi timmisartuussisarfiinit Keflavík aqqusaarlugu Kalaallit Nunaannut timmisartuussineq ajornanneqaaq. Kalaallit Nunaanni

mittarfiit alliertortillugit angalasut amerlanerusut misigisasarsiorlutik angalanissaat nuannaarutigissavarput, Icelandairimi nunarsuaq tamakkerlugu nittarsaassinermut pisortaq Gísli S. Brynjólfsson tusagassiorfimmur Arctic Business Journalimut oqarpoq.

Kujataani takornarialerisut 18-it pisinnaasamik takutinnissaannut neqeroorutigisinnaasaminnillu nittarsaassinissamut periarfissaqarsimapput, Sarah Woodall oqaluttuarpoq, Icelandairimiillu angalatitsiviit takornarialerisut Kalaallit Nunaannik suleqateqarnissaminnik qanoq kissaatiginninnerst pillugit paasissutissillugit.

- Taakkua akeqanngitsumik paasitippaat nunanit tamalaanit angalatitsisartunut qanoq pingaaruteqartigisoq nunaqavissumik angalatitsisartoqarpat, angalanermut billetinik, unnuiffissanik misigisassanillu aqqissuussisinnaasumik pingaaruteqartoq. Taamaattoqartillugu sila pissutigalugu allatigulluunniit ajornartorsiuteqalerpat eqqissisimanartinneqarnerusarpoq.

ISG-p, nunap immikkoortuani takornariaqarnermik ingerlatsitut, Kujataata nunap immikkoortuatut takornariaqarnermik ineriartortitsinermik naapertuuttumik ineriartornissaa qulakkeertarpaa. Nunap immikkoortuani takornariaqarnermik ineriartortitsinermut periusissiaq 2021-mit 2025-mut atuuppoq.

- Kujataani periarfissarpassuaqarpoq, takornariaqarnerlu ukiuni tulluuttuni qanoq ineriartornersoq takussallugu qilanaaraara, Sarah Woodall oqarpoq.

Arssarnerit

- elteknik for fremtiden
- Siunissami innaallagisserineq

El-installationer	Sikringsanlæg
Industri-installationer	Patient- og nødkald
Service	Brandalarm anlæg
Skibs-installationer	Maskinelektro
Data-installationer	Termografering
Kommunikation	Hvidevarer
Antenneanlæg	Storkøkkener
Elevatorer	Døgnvagt
Belysningsteknik	El butik

Stort udvalg i lamper og hårdehvidevarer

Qinigassaqarluartooq qullinik errorsiviit nillataartitsiviit allallu

Arssarnerit A/S
Jaraatooq B-1305
3920 Qaqortoq
Tlf: 642030
www.arssarnerit.gl
qaqortoq@arssarnerit.gl

Qaqortoq afd.

tlf. 483500

Vagttlf.: 494530

Sydgrønland er nu et skridt tættere på en genåbnet guldmine

Torsdag den 27. juni 2024 godkendte Naalakkersuisut VVM- og VSB-redegørelser for Nalunaq guldmineprojektet.

Naaja H. Nathanielsen, Naalakkersuisoq for Erhverv, Handel, Råstoffer, Justitsområdet og Ligestilling udtaler: "En vigtig milepæl er nået for erhvervsudviklingen i Sydgrønland. Foran os venter en proces om en mine- og nedlukningsplan samt IBA-forhandlinger. Men rammen for det arbejde er nu på plads i form af de godkendte VVM- og VSB-redegørelser. Jeg ser frem til at fortsætte dialogen i tæt samarbejde med kommunen."

Kalstat Lund, Naalakkersuisoq for Landbrug, Selvforsyning, Energi og Miljø udtaler:

Sydgrønland står over for en vigtig udvikling med godken-

delsen af VVM- og VSB-redegørelserne for Nalunaq guldmineprojektet. Det er essentielt, at vi fortsætter med at fokusere på miljøbeskyttelse og bæredygtig udvikling i den videre proces. Det er vores ansvar at balancere økonomisk udvikling med bæredygtighed og miljøhensyn, så vi kan bevare Grønlands naturværdier for fremtidige generationer."

Hvad er VVM og VSB?

Formålet med vurderingen af virkninger på miljøet (VVM) er blandt andet at beskrive projektets forventede påvirkning af miljøet, naturen og klimaet (miljøpåvirkningen) og hvilke afbødende tiltag (foranstaltninger) selskabet planlægger at anvende for, at begrænse miljøpåvirkningen, samt give myndighederne alle nødvendige oplysninger til fastlæggelse af betingelserne for tilladelse og godkendelse af det foreslåede projekt.

Sydgrønlands El ApS

V/ Per Holm

Alt I El udføres

Per Holm 49 45 19

Jørgen Andreassen 49 46 58

Værksted 64 34 81

E-mail: sydel3920@gmail.com

Postboks 527 • 3920 Qaqortoq

Formålet med vurderingen af samfundsmæssig bæredygtighed (VSB-en) er blandt andet at vurdere projektets indflydelse på de eksisterende samfundsforhold med henblik på at give myndighederne alle de nødvendige oplysninger til at fastlægge betingelserne for tilladelse og godkendelse af det foreslåede projekt. Et andet formål med VSB-en er, at den skal danne grundlag for forhandlingen af en Impact Benefit Agreement (IBA) mellem Grønlands Selvstyre, Kommune Kujalleq og Nalunaq A/S.

Inden et selskab kan igang-

sætte et mineprojekt, skal selskabet opnå Naalakkersuisuts godkendelse af VVM- og VSB-redegørelser. Disse redegørelser danner rammen for de efterfølgende godkendelser.

Offentlig høring

I december 2023 sendte Nalunaq A/S udkast til VVM- og VSB-redegørelser til Naalakkersuisut. Disse udkast var i offentlig høring i perioden 5. januar – 1. marts 2024. Under høringen, i perioden 29. januar – 1. februar 2024, blev der afholdt offentlige høringsmøder i Sydgrønland.

Under høringsmøderne deltog blandt andet:

Repræsentanter fra Nalunaq A/S

Borgmester Stine Egede

Naalakkersuisoq for Erhverv, Handel, Råstoffer, Justitsområdet og Ligestilling, Naaja H. Nathanielse Naalakkersuisoq for Landbrug, Selvforsyning, Energi og Miljø, Kalistat Lund

På baggrund af høringsmøderne og de indkomne høringsvar, har selskabet opdateret VVM- og VSB-redegørelserne. Derudover er der udarbejde såkaldte "hvidbøger", som samler de indkomne høringsvar og giver besvarelse af spørgsmål og kommentarer rejst under høringen.

Nalunaq A/S har løbende indsendt opdateret materiale siden høringen sluttede. I juni 2024 sendte selskabet det endelige materiale til Naalakkersuisut.

Næste skridt

Inden selskabet kan igangsætte egentlige udnyttelsesaktiviteter, skal selskabet opnå Naalakkersuisuts godkendelse af en mineplan og en nedlukningsplan. Når disse planer på

plads, kan selskabet indsende ansøgninger vedrørende hver enkelt aktivitet, fx

Borgere i lokalområdet vil vide, at der allerede er en vis aktivitet i tilladelsesområdet. Idet der er tale om et ældre projekt, som nu er under genoptagelse, er der allerede etableret lejrfaciliteter, sprængstofsdepot mv. Disse aktiviteter hviler imidlertid kun på midlertidige godkendelser. Først når der foreligger en godkendt mineplan, kan der blive tale om mere permanente godkendelser og mere udvidede aktiviteter.

Ifølge udnyttelsestilladelsen skal udnyttelse i Nalunaq guldminen senest være genoptaget senest den 1. januar 2026. I sensommeren/efteråret 2024 igangsættes trepartsforhandlinger om en aftale om samfundsmæssig bæredygtighed.

En aftale om samfundsmæssig bæredygtighed (også kaldet "IBA") indgås mellem selskabet, Kommune Kujalleq og Grønlands Selvstyre. IBA-forhandlingerne tager udgangspunkt i VSB-redegørelsen og høringsvar indkommet til VSB-redegørelsen i forbindelse med den offentlige høring. Ifølge udnyttelsestilladelsen skal aftalen være på plads senest den 31. december 2024.

Inatsisissatut siunnersuut aalassassimaartitsisoq tusarniaassutigineqaqqippoq

Juulip 16-ata tungaanut takornariaqarnermik suliallit allallu inuussutissarsiummut pineqartumut soqutiginnittut periarfissaqarput suli ataasiarlutik isummaminik saqqummiussinissaminnut. Tamanna pivoq inatsisissatut siunnersuut annertuumik isornartorsiorneqareersorlu Naalakkersuisut toqqarmassuk siunnersuut naleqqussariarlugu tusarniaassutigineqaqqissasoq.

Takornariartitsinermut, sumiiffinni nunami aalajangersimasuni zone-nut agguasaarneq il.il. inuussutissarsiutigalugu ingerlatsinerimi aammalu killeqartumik sumiiffiit ilaanni angalaarsinnaaneq pillugit Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuut, taamak taallugu ilassutitut tusarniaaneq maanna aallartinneqarpoq.

Tassunga atatillugu Naalakkersuisut erseqqissaapput tusarniaanermi akissutit inatsisissatut siunnersuummut allannguisitsissusar suliarineqaleruttortut.

- Piffissami tusarniaavigineqartumi akissutit tunniunneqartut kinguneraat inatsisissatut siunnersuummi allannguuteqartitsinerit, ilaatigut aamma akuersissuteqartarnermik aaq-qissuussinerimi killiliussanik ersarissaanerit aamma piginittut najugaqartuunissaannik piumasaqaatini, Naalakkersuisunit ilaatigut tunngavilersuutigineqarpoq.

Ukiaanerani ataatsimiinnermi suliarineqassaaq

Inatsisartut inatsisaat pillugu takornariaqarnermut tunngasut, suliffeqarfinnut immikkoortiterinermit il.il. pillugit tusarniaanermik ilassutitut tusarniaaneq. Taama taallugu ilassutitut tusarniaaneq taaguuteqarpoq.

- Aatsaat siullermeerluta takornariartitsinerimi killiliussamik inatsimmik pilersitsilerpugut, taamaattumillu pingaaruteqarpoq aallaqqaataaniilli eqqortumik aallariarnissarput.

Ataatsimeeqateqartoqartarsimavoq 20-it missaannik illuatungiusunik inuussutissarsiummik ilisimasaqarnerpaasunik, piffissap tusarniaavigineqartup saniatigut, taakkulu aamma naleqarluartunik suliamut tunniussaqarput. Inatsimmi siunertaasut allannguuteqanngillat. Suli Naalakkersuisut anguniagaraat inatsisikkut nukittorsarneqassasut najukkani namminerimi peqataaneq aamma najuunneq, inuussutissarsiummi siuariartortitsineq, qularnaarisogarlunilu oqimaaqatigiissumik ineriartortitsinerimik, taamalu uagut inuiaqatigiittut takornariartitsinerimik “uppitinneqannginnissarput” – kisiannili takornariartitsinerimik iluaquteqassasugut. Neriuppunga inuussutissarsiortut naak piffissaq takornarialerinerimi ulapiffiulluaraluartoq piffissaqarumaartut inatsisissatut sinnersuummik nutartikkamik aamma atuar-

sumik ineriartortitsinerimik, taamalu uagut inuiaqatigiittut takornariartitsinerimik “uppitinneqannginnissarput” – kisiannili takornariartitsinerimik iluaquteqassasugut. Neriuppunga inuussutissarsiortut naak piffissaq takornarialerinerimi ulapiffiulluaraluartoq piffissaqarumaartut inatsisissatut sinnersuummik nutartikkamik aamma atuarnissaminnut.”

Ukiakkut ataatsimiinnermi suliarineqassaaq Naalakkersuisut peqataasut oqaaseqaataat ilungersunaraluartut aalajangerpaat siunnersuut maanna allanngortinneqartoq tusarniaanermik ilassutitut nassiunneqassasoq.

Tusarniaanermi piffissarititaasoq tassaavoq juulip aappaanii 16.-it ilanngullugu, taamaalluni siunnersuut Inatsisartut 2024-mi ukiakkut ataatsimiinneranni saqqummiunneqassaaq.

- Aatsaat siullermeerluta takornariartitsinerimi killiliussamik inatsimmik pilersitsilerpugut, taamaattumillu pingaaruteqarpoq aallaqqaataaniilli eqqortumik aallariarnissarput. Ataatsimeeqateqartoqartarsimavoq 20-it missaannik illuatungiusunik inuussutissarsiummik ilisimasaqarnerpaasunik, piffissap tusarniaavigineqartup saniatigut, taakkulu aamma naleqarluartunik suliamut tunniussaqarput, Naaja H. Nathanielsen oqarpoq nangillunilu:

- Inatsimmi siunertaasut allannguuteqanngillat. Suli Naalakkersuisut anguniagaraat inatsisikkut nukittorsarneqassasut najukkani namminerimi peqataaneq aamma najuunneq, inuussutissarsiummi siuariartortitsineq, qularnaarisogarlunilu oqimaaqatigiissumik ineriartortitsinerimik, taamalu uagut inuiaqatigiittut takornariartitsinerimik “uppitinneqannginnissarput” – kisiannili takornariartitsinerimik iluaquteqassasugut. Neriuppunga inuussutissarsiortut naak piffissaq takornarialerinerimi ulapiffiulluaraluartoq piffissaqarumaartut inatsisissatut sinnersuummik nutartikkamik aamma atuar-

Kingunissaasut ajorseriartitsisinnaasut ilisimaneqartut Naalakkersuisut taamaallutik oqaatigaat nunami takornariartitsisut akornanni annertuumik “torersaaneq” pisariaq-

artoq.

Kalaallit Nunaanni najugaqartut suliffeqarfiit tapersorsorneqassapput, silataaniillu suliffeqarfiit allatut paasineqarsinnaanngitsumik nalunaarfigineqassapput: "Kalaallit Nunaannut nuugit imaluunniit avataaniiginnarit."

Naalakkersuisut naapertorlugit siunissami qaninnerusumi suliffeqarfiit ullumikkut ingerlatsisut poortuisariaqalersinnaapput Kalaallillu Nunaanni takornarialerinermi akuunertik qimallugu, taakkumi piumasaqaatit naammassisinnaajunnaartussaavaat, ilaatigut sumi najugaqarnermut attuumassuteqarnermullu tunngassuteqartut.

Aningaasaliisartut aningaasaleerusoqisut aningaasaateqarluartullu avataaneersut inuussutissaarsiummit piarneqareerpata, taava tamanna siunissaq ungasinnerusooq eqqarsaatigalugu Naalakkersuisut naapertorlugit pitsaasunik kinguneqalertussaassaaq.

- Ilutigisaanik naatsorsuutigineqarpoq inatsisissamut siunnersuut kinguneqassasoq takornariartitsinerмик inuussutissarsiutit sumiiffinnut namminernut annerusumik kisartitsernerannik, tamatumuunalu ilaatigut - nalorninaatitaqalaaraluartumik – sumiiffinni sulisuusunik nukittorsaaviusumik Naalakkersuisut naliliipput. Naalakkersuisullu saqqummiussaanni kingunerusussat maluginiarneqartut makkuupput: Naliliisoqarpoq siunnersuut inuussutissarsiortunut pitsaanngitsunik aningaasarsiornikkut sunniuteqartussatut, Kalaallit Nunaanni takornariartitsinerмик ingerlatsiumallutik licensimik qinnuteqartartunut, kiisalu licensimik tunineqartartunut, inuussutissarsiortut akilertassammassuk sulianik ingerlatsinerмut akitsuut, allatigullu pisortat ingerlatsineri Inatsisartut inatsisaat naapertorlugu, matumani pisariaqaraangat aamma paasissutissanik ujartorneqartunik pissarsiniartarnerit ingerlatitsisarnerillu.

Tamatuma saniatigut naatsorsuutigineqarsinnaassaaq aningaasaqarnikkut pitsaanngitsunik inuussutissarsiortunut ullumikkut takornariartitsinerмик ingerlatsisuusunut kisiannili Kalaallit Nunaanni takornariartitsinerмut licensimik qinnuteqarnerminni itigartinneqartunut.

Tamanna assersuutigalugu kinguneqarsinnaavoq inuussutissarsiummik ingerlatsisut suliffiutiminnik tunisaqartariaqalernerannik, imaluunniit allatigut inatsimmi piumasaqaatinik naammassinnittariaqalernerannik, matumani assersuutigalugu Kalaallit Nunaanni najugaqartussaanerup piumasaqaatit aalajangiunneqarneratigut.

Inatsisissatullu siunnersuut ilanngullugu aamma kinguneqarsinnaavoq nunanit tamalaaniit takornariartitsinerмик maani ingerlatsisartut tunuarnerannik, imaluunniit Kalaallit Nunaanni aningaasaliunnaarnerannik, inatsimmi piumasaqaatinik naammassinnissinnaannginnamik.

Tamanna takornariartitsinerмut namminernut tassanilu ieriartortitsinerмut pitsaanngitsunik sunniuteqarsinnaavoq, annaasaqartoqarsinnaammat aningaasaliiniarnernik, sulisus-sanik immikkullu ilisimasanik.

Tamanna ilaatigut kaaviiartitat annertunerulernerisigut Kalaallit Nunaanni takornariartitsinerмик inuussutissarsiuti-

ni, matumanissaaq takornariartitsinerмик ingerlatsinerмик sillimaniarnerмut atatillugu piumasaqaatinik arlaqartunik aalajangersaasoqarneratigut, taakkualu tamanut saqqummiunneqartarnerisugut, takornariartitsisartuni licenseqartuni, tamatumuunalu takornariartitsisartut akornanni assigiisaarisooqarneratigut takornarianut Kalaallit Nunaanni angalaartartunut.

Sunniutaasinnaasut pitsaanngitsut tamakkua annikillisarniarsarineqarsimapput, ilaatigut piffissamik ikaarsaariarfiliinikkut, maanna Kalaallit Nunaanni takornariartitsinerмик inuussutissarsiortut eqqarsaatigalugit, Naalakkersuisut ilaatigut tunngavilersuipput.

Immikkut maleruagassat Naalakkersuisunullu pisinnaatitsissutit

Inuussutissarsiummik ingerlataqarniartut akuersissummik peqqaartariaqarput takornariaqarnerмик suliaqarnissamut peqataasinnaassagunik. Taamaattumik aamma kingunerisassat suliffeqarfinnut atuupput, tassami naatsorsuutigisariaqarpaat akuersissutinik qinnuteqaateqarnerminni akitsuutinik akiliisariaqarnissartik.

- Inuussutissarsiortunut allaffissornikkut kingunerisassat pitsaanngitsut annikillisarniarneqarsimapput takornariartitsinerмик inuussutissarsiortunut aalajangersakkamik sanioqquutsisinnaanernut aalajangersakkatigut, soorluttaaq ammut soqutaannginnerusunut killiliussaartoq, qaqugukkut inuussutissarsiortut licensimik takornariartitsisarnerмut qinnuteqarsinnaanersut eqqarsaatigalugu.

- Kiisalu aamma aningaasaqarnikkut aamma allaffissornikkut inuussutissarsiortunut sunniuteqarsinnaapput malittarisassanut attuumassuteqartuusinnaasut, zone-nik immikkoortukkaanik aaqjissuussinernut atasut il.il., inuussutissarsiortunut sammititaasut. Taamaattoorli malittarisassat aamma ajunngitsunik sunniuteqarsinnaapputtaaq inuussutissarsiornernik ingerlatsivimmut ataatsimoortumut, soorlu arfanniartartunut, malittarisassat soqutigisanik pineqartunik isiginniaasinnaammata, assersuutigalugu zone-nut immikkoortiseraluni aaqjissuussinermi.

Naalakkersuisut siunnersuumminni siunertaraat pisinnaatitsissutitut aalajangersakkamik pilersitsisoqassasoq, Naalakkersuisut ersarinnerusunik malittarisassiorsinnaanngorlugit, inuussutissarsiutigalugu ingerlatsineq taamaallaat ingerlaneqarsinnaassasoq ersarinnerusunik aalajangersaavigisaasuni sumiiffinni, piffissani ersarinnerusunik aalajangersakkanni, imaluunniit immikkut atugassarititaasunik malinninnikkut.

Pisinnaatitsissummi ilanngullugu Naalakkersuisut periarfissinneqassapput ersarinnerusunik malittarisassiornissamut sumiiffinnut pineqartunut ingerlasinnaanernut tammaarsimaartarsinnaanernullu.

Naalakkersuisut: Hjælpen er på vej til Sydgrønland

Naalakkersuisut arbejder på en form for hjælpepakke til dem, der taber penge på grund af storisen.

Turistoperatør frygter, at det vil koste arbejdspladser, hvis ikke der kommer en løsning nu.

Mængden af stori i Sydgrønland er i år ekstraordinær og presser mange i regionen på pengepungen.

Situationen er især vanskelig for turisterhvervet. De tjener nemlig størstedelen af deres penge i lige netop disse uger og måneder. Men da storisen gør det umuligt for blandt andet krydstogtskibene at besøge Sydgrønland, er der ikke mange penge at tjene for de lokale turistoperatører.

Som vi har beskrevet her på KNR, får det nu flere turistaktører til at bede naalakkersuisut om hjælp.

Og deres nødråb er blevet hørt, forsikrer naalakkerusisoq for erhverv, Naaja Nathanielsen (IA).

- Vi løber så hurtigt, vi kan, for vi ved godt, at det haster, siger hun.

Naaja Nathanielsen anerkender, at der er tale om en ekstraordinær situation i Sydgrønland, som ikke kun rammer turisthvervet, men hele regionen.

Men fordi situationen er enestående, eksisterer der ikke lovgivning, som muliggør, at Selvstyret kan kompensere de nødlidende virksomheder økonomisk her og nu.

- Vi mangler hjemmel til at udbetale penge lovligt. Uden den bryder jeg loven, siger Naaja Nathanielsen.

Indtil det juridiske er på plads, er det i første omgang banker og andre med investeringer i Sydgrønland, som kan hjælpe de trængte virksomheder. Det kan for eksempel ske ved at vente med at kræve betaling for lån, indtil situationen er normal igen.

Noget, som Pitsi Høegh, der ejer Greenland Sagalands, allerede har været ude med et ønske om.

- Vi har jo store låneomkostninger til banken, så hvis vi kan blive fritaget her i sommeren, vil det være godt, siger hun

til KNR.

Forstår, hvis folk er utålmodige

Selvom storisen har drevet rundt og blokeret vandvejene i Sydgrønland siden begyndelsen af året, mener Naaja Nathanielsen ikke, at man kunne have forudset, at problemet vil opstå.

Hun henviser til, at det først var i sidste uge, at departementet fik en henvendelse fra en erhvervsdrivende om, at situationen var kritisk.

- Da jeg fik den første henvendelse, satte jeg straks i gang med at afdække problemets omfang. Som erhvervsdrivende synes man, at det går alt for langsomt. Det har jeg forståelse for. Jeg håber også, at der er forståelse for, at vi skal gøre tingene ordentligt, siger hun.

Det ser ud til, at erhvervslivet er mere utålmodigt end forstående. I hvert fald så Pitsi Høegh gerne, hjælpen kom med det samme.

- Nej, det er bestemt ikke godt nok. Tiden går, og vi har allerede ansatte, som skal have deres løn. Hvis lønnen ikke kan udbetales, så må vi afskedige folk, siger hun.

Forventer lovgivningen er på plads om tre til fire uger Tidligere på ugen skrev departementet for erhverv i en pressemeddelelse, at naalakkersuisut er i gang med at få overblik over, hvor mange der mister penge som konsekvens af storisen.

Bagefter vil naalakkersuisut komme med et forslag til, hvem der skal hjælpes og hvordan.

I den forbindelse siger Naaja Nathanielsen til KNR, at man ikke kan gøre brug af den eksisterende katastrofehjælp, som før er givet til fiskere og fangere, da for eksempel turismebranchen ikke er omfattet af denne hjælpepakke.

- Hjælpen er ikke et halvt år væk. Vi vil få den hjemmel tilvejebragt meget hurtigt. Vi taler måske tre til fire uger. Jeg er overbevist om at Inatsisartut's partier godt forstår behovet og er vil være villige til at træde hurtigt sammen, siger Naaja Nathanielsen.

Icelandair som nøgleaktør for turismeudviklingen i Sydgrønland

Flyelskabet har været på rundtur blandt en række lokale turistoperatører i regionen. - Vi har givet et stort ansvar til Icelandair, siger turistchef

Om få år, når den nye lufthavn i Sydgrønland åbner, vil Icelandair være det eneste flyelskab, der tilbyder en direkte international flyrute til regionen.

Icelandair vil dermed blive en central nøgleaktør for turismeudviklingen i Sydgrønland, og for at styrke markedsføringen af området er det nødvendigt for flyelskabets salgsganter at opbygge deres viden og netværk. Sådan fortæller Innovation South Greenland (ISG) og turistchef Sarah Woodall.

ISG har for nylig, sammen med Visit Greenland, holdt en såkaldt FAM-tur, hvor fem Icelandair-salgsagenter og en islandsk fotograf har rejst rundt i Sydgrønland. Her har 18 lokale turoperatører vist turismeoplevelser i syv forskellige steder i regionen. Turen skal understøtte bæredygtig turismeudvikling i Sydgrønland med fokus på tilgængelighed, lokalforankring, sæson- og produktudvikling samt international markedsføring, fortæller turistchefen.

- De lokale operatører har fået kæmpe synlighed. For blot fem-seks år siden var der stort set kun to eller tre operatører i Sydgrønland, som man kendte til. Nu synes jeg selv, der er utrolig meget mere synlighed og kendskab til, at der findes næsten 60 lokale sydgrønlandske turoperatører, siger Sarah Woodall.

Sydgrønland skal rejsemål

En FAM-tur er en rejseaktivitet mellem samarbejdspartnere, hvor agenter rejser i destinationen, bor på overnatningssteder og oplever ture ligesom turister ville gøre.

Icelandairs salgsganter skal nu bruge deres nye viden til at promovere Sydgrønland som rejsemål i deres egne kanaler og anbefale området til andre agenter.

- Icelandair-agenter kan nu bruge deres oplevelser om Sydgrønlands lokalbefolkning, gæstfrihed, turoperatører og storslået natur for at promovere dem til deres tur til partnere i Nordamerika, Sydeuropa, Skandinavien, Holland og Asien.

- Vi har givet et stort ansvar til Icelandair som det flyelskab, der bogstaveligt talt repræsenterer fremtiden for vores regions internationale tilgængelighed, for at hjælpe med opgaverne om synligheden for deres turagent-partnere i

andre lande om Sydgrønland som et rejsemål, siger Sarah Woodall.

- Vi afviser ikke den regionale tilgængelighed via Air Greenlands Nuuk-Narsarsuaq rute, heller ikke deres fremtidige Nuuk-Qaqortoq rute. Begge er nødvendige og bidrager med fordele for transport til, fra og i Sydgrønland, siger Sarah Woodall.

”Meget potentiale”

Icelandair og Visit Greenland fik sidste år formelt fornyet et markedsføringspartnerskab for at promovere og udvikle Grønland som destination gennem Icelandairs rutenetværk. Det to-årige marketingpartnerskab fokuserer på at udvikle interessen blandt andet igennem FAM-rejser.

- Det er nemt at flyve fra Icelandair-destinationer i Europa og Nordamerika til Grønland via Keflavík på én Icelandair-billet. I takt med at lufthavnens landingsbaner i Grønland udvides, vil det være en fornøjelse at flyve flere rejsende til sit livs eventyr, siger chef for global marketing hos Icelandair, Gísli S. Brynjólfsson, til mediet Arctic Business Journal.

De 18 lokale sydgrønlandske turoperatører har haft mulighed for at vise, hvad de kan, og promovere deres tilbud, fortæller Sarah Woodall, mens Icelandair-agenterne i stedet har givet turoperatørerne indsigt i, hvordan turismevedtøgen foretrækker samarbejdet med Grønland.

- De har givet dem et gratis fif om, hvor vigtigt det er for internationale agenter at have en lokal grønlandsk incoming agent, der kan sætte hele pakken sammen med flybilletter, overnatninger og oplevelser. Det giver en kæmpe "peace of mind", hvis og når der kommer vejrmæssige eller andre uregelmæssigheder.

Som den regionale destinationsforvaltningsorganisation er det ISG's opgave at sikre, at Sydgrønland udvikler sig på linje med den nationale kurve, når det kommer til turisme. Deres regionale strategi for turismeudvikling løber fra 2021 til 2025.

- Der er så meget potentiale i Sydgrønland, og jeg kan næsten ikke vente med at se, hvordan turismen udvikler sig de næste par år, siger Sarah Woodall.

Kommune Kujallermi ummimmattassat

Moskusoksekvoter i Kommune Kujalleq

Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfimmiit 2024-mi umimmattassat saqqummiunneqarput, paasinarsivorlu Nanortallip kangiani umimmaat 2024 taamaallaat pingasut pisassiissutigineqarsimasut.

4. marsi 2024 Kommune Kujalleq Pinngortitaleriffimmi nersutini immikkut ilisimasalik ikiortigalugu qulimiguummik umimmannik kisitsinermik ingerlatsivoq. Kisitsinermi 149-rut naammattorneqarput.

Kisitsereernerup kingorna Pinngortitaleriffiup nalunaarsiornermuni inassutigaa angutivissat arnavissallu tamarmik immikkut tallimat pisarineqarsinnaasut, tassa 2024-imi katillugit qulit pisarineqarnissaat Pinngortitaleriffimmiit inassutigineqarpoq.

Inassuteqarneranni tunngavilersuutit ilagaat umimmaat amerliartorluarnissaanut aqutamik ilanngarneqartarnermik kut pitsaanerpaamik atugaqarlutik amerliartornissaat.

Ukioq manna Nanortalimmi piniartut ilaatigut naammattorsimavaat piaraq siornalisaq immami toqungalluni puttasooq: Ilanngullugu angutivissat amerlaneri nalunaarutigaat. Tamanna aamma ukioq kisitsinermi takuneqarsinnaasimavoq.

Uagutsinnut paasinanninnerpaavoq sooq Naalakkersuisoqarfimmiit umimmaat pingasuinaat pisarineqartussatut aalajangiunneqarsimanersut, naak Pinngortitaleriffimmiit inassutit, Kommunillu innersuusutai 2024 angutivissat arfi-neq marluk arnavissallu tallimat pisarineqassasut.

Ukioq manna aalisartut piniartullu ukiup affaa sikorsuarnit ajornartorsioritallutik inuuniarnerat assorsuaq ilungersornartorsiorfiuvoq, taamaattumik allatigut isertaqarnissartik pisariaqartilluinnarpaat.

Taamaattumik Naalakkersuisutut qinnuigissavakkit Nanortallip kangiani umimmattassat minnerpaamik qulit pisarineqarnissaannik aalajangiissasutit.

Stine Egede, Borgmesteri.

Moskusoksekvoterne for 2024 blev offentliggjort af Departementet for Fiskeri og Fangst, og det viste sig, at kvoten for moskusokser øst for Nanortalik for 2024 kun er tre.

Den 4. marts 2024 udførte Kommune Kujalleq i samarbejde med en landdyrspecialist en tælling af moskusokser gennem helikopter. Under optællingen blev der talt 149 moskusokser.

Efter tællingen indstillede Pinngortitaleriffik, at moskusoksekvoterne for både moskustyre og -køer skulle være fem hver for sig, det vil sige, at der skulle tildeles 10 kvoter i alt.

En af begrundelserne for denne indstilling er ønsket om at udvide antallet af moskusokser gennem reguleret fangst.

Fangere har blandt andet fundet en livløs moskuskalv, der døde sidste år og flød i vandet: Derudover rapporterede fangerne, at der er flere moskustyre end moskuskøer. Dette blev også påvist under optællingen i år.

Vi har svært ved at forstå, hvorfor Departementet har besluttet at der kun skal tildeles tre moskusoksekvoter til os, selvom Pinngortitaleriffiks indstilling og kommunens anbefaling er på 10 kvoter i alt, heraf 5 kvoter for moskustyre og 5 kvoter for moskuskøer.

Fiskere og fangere har i år haft meget udfordrende levevilkår gennem halvt år på grund af storeris, og de har derfor behov for andre indkomstkilder.

Jeg vil derfor bede dig som naalakkersuisoq om at beslutte, at der skal tildeles mindst 10 kvoter for moskusokser.

Stine Egede, Borgmester.